

Milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliğində kütləvi tədbirlərin əhəmiyyəti

*Madaniyyət başariyyətinin topladığı ən yaxşı
nümunələri xalqları zənginləşdirir.*

H.Əliyev

Teranə Balayeva,
"Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi"
Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu-Muzeyinin direktor müavini
E-mail: terane.balayeva@icherisheher.gov.az

Hər bir xalq keçmişini öyrənmədən, onu bilmədən özünü dərk edə, bu gününü və sabahını qura bilməz. Xalqın basirət "ışıq" sayılan, ziyalı və gələcəyi olan gənclər də öz keçmişini öyrənməli, kö-künü, əsil-nəsəbini, əcdadını və ulu babalarını tanımalı, mənsub olduğu xalqın mənəvi dünyası ilə yaxından tanış olmalıdır (*B, sah. B*). Azərbaycan qədimliyi və özünəməxsus məişəti, tarixi abidələri ilə dünya mədəniyyətinin ayrılmaz hissəsidir. Respublikamızda qədim zamanlardan bizim günlərə qədər müxtəlif dövrlərə aid çoxlu sayda tarixi-memarlıq abidələri var. Bakı şəhərinin qala divarları ilə əhatə olunan "Çərişəhər" adlanan hissəsində tikilmiş "Şirvanşahlar sarayı" orta əsr memarlığının ən gözəl abidələrindəndir. Hər bir xalqı onun mədəniyyəti, tarixi keçmişi və sənətkarları ilə tanıyırlar. Bu mənada "Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu-Muzeyi dövlətçilik rəmzimiz, qan yaddaşımızdır. Başar tarixində hələ qədimdən muzeylər müqəddəs mabədgah adlandırılmışdır. Muzeylər xalqın tarixi köklərini özündə əks etdirir, onu dünyaya tanıdır. "Şirvanşahlar sarayı" muzeyi də öz üzərinə düşən bu vəzifəni layiqətlə yerinə yetirir. 1964-cü ildən fəaliyyət göstərən "Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi" Dövlət Tarixi-Memarlıq Qoruğu-Muzeyi Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 10 fevral 2010-cu il tarixli fərmanı ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında "Çərişəhər" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu İdarəsinin strukturuna əlavə edilib. "Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu-Muzeyi respublikamızın aparıcı muzeylərindən biri kimi öz fəaliyyəti ilə milli tarix və mədəniyyətimizi təbliğ edir, gənc nəslin vətənpərvər ruhdə tərbiyələnməsində fəal iştirak edir.

Muzeyin bütün fəaliyyəti qüvvədə olan əsas vəzifələrin həlli – yeni insan tərbiyəsi, hərtərəfli inkişafı və xalqın tarixi mədəniyyətinin sevilməsi işinə yönəldilmişdir. Muzey bu məqsədlə kütləvi işin müxtəlif formalarından: ekskursiyalara, müəhazirələr təşkil edir, məktəblər arasında əlaqə yaradır, müxtəlif sərgilər, kütləvi tədbirlər təşkil edir. (Müqəvillər yolu ilə Bakı məktəbləri, müxtəlif təşkilatlar muzeyə cəlb olunur, mədəni-kütləvi tədbirlər vasitəsilə əhaliyə, o cümlədən məcburi köçkün və qaçqınlara, himayəsiz qalmış uşaqlara, əzsəyli xalqların nümayəndələrinə və şəhərimizin qonaqlarına yüksək səviyyəli mədəni xidmət göstərilir.) Ümumiyyətlə, kütləvi tədbir nədir? Nəca və nə məqsədlə təşkil edilir? Adından da gündüdüyü kimi, kütləvi tədbir bir çox insanın, kütlənin səyi nəticəsində yaranan bir hadisədir. Belə tədbirlərin təşkilinə insanlar hamılıqla qatılır, çünki əsasən hər kəsə bəlli olan, marağ dairəsində dayanan və yaxından maraqlandığı əlamətdar günlərə həsr edilir. Kütləvi tədbir kütləvi tamaşa deməkdir. Həmin kütləvi tamaşanın da özünün səciyyəvi xüsusiyyətləri, yaranma və yaşama prinsipləri var. Kütləvi tamaşalar müxtəlif janr qarışığından,

əsasən dil ilə ifadə olunan şeir, nəsr, felyeton, monoloq, parodiya, eyni zamanda aparıcı mətni, ədəbi-bədii kompozisiyalar və s.-dən yaranır. Bədii-kütləvi tədbirləri yüksək səviyyədə keçirmək üçün təşkilatçıdan ciddi hazırlıq və hərtərəfli bilik səviyyəsi tələb olunur. Təşkilatçı tədbirin mövzusu ilə bağlı hadisələrin tarixini, mahiyyətini, etnoqrafiyasını və başqa lazımı cəhətlərini dərinəndən bilməli, tədbirdə istifadə olunacaq ədəbi-bədii materialların estetik dəyərini düzgün qiymətləndirməyi bacarmalıdır. Kütləvi tədbirin bədii-estetik dəyərindən çox, onun təbliğatçılıq istiqamətinə diqqət yetirilməlidir. Bu təbliğatçılıq tələblərə, məktəblərə, ümumiyyətlə, xalq kütlələrinə tariximizi, məmurluğumuzu, adət-ənənələrimizi öyrətməkdə böyük rol oynamaqlıdır. Eyni zamanda belə tədbirlər kütlələrə vətənpərvərlik hissi aşılamalıdır.

Bədii-kütləvi iş muzeyi üçün tərkib hissəsi olmaqla ən geniş iş sahəsidir. Şəxsiyyətin formalaşması, elmi dünyagörüşün inkişafı, ictimai fəallığın, estetik qiymətləndirmə qabiliyyətinin və insanların arasındə mədəni ünsiyyətin daha da artırması işinə xidmət edir. Bədii-kütləvi tədbirlər cəmiyyətin mədəni həyatını zənginləşdirir, əsədə vaxtın mənalı və səmərəli keçməsinə kömək göstərir.

"Şirvanşahlar Sarayı Kompleksi" Dövlət Tarix-Memarlıq Qoruğu-Muzeyində tərtib olunan tədbirlər planında xalqımızın milli, ənənəvi bayramları xüsusi yer tutur. Bu bayramlarda qədim mədəniyyətimizi əks etdirəcək cəhətlərin nümayişinə də diqqət yetirilir. Bədii-kütləvi tədbirlərdə biz əsas mövzunu tarixi faktları toplayır, tarixlə üzləşirik. (Tarixi araşdırdıca məlum olur ki, yaddaşlarımızda qorunub saxlanılan və bu günə gəlib çıxan daha qiymətli ənənələrimiz, ən qədim, ən aziz, ən sevimli milli bayramlarımız varmış. Bunlar bizim qan yaddaşımızda, ata ruhumuzda qorunub saxlanılıb.) Azərbaycan xalqının mənəvi əlaməti zəngin bünövrə, kök üzərində yaranıb, inkişaf

